

**»INSTITUT ZA PUTEVE« A.D.
BEOGRAD**

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI
FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ZA GODINU ZAVRŠENU
31. DECEMBRA 2008.**

MRS 24 OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

1. Opšte informacije

A) Opšte informacije o matičnom preduzeću

INSTITUT ZA PUTEVE A.D. („Društvo“) se bavi projektovanjem građevinskih i drugih objekata. Društvo je osnovano 1950. god odlukama tadašnjih državnih organa Vlade i Izvršnog veća NR Srbije osnovani pravni prethodnici sadašnjeg Instituta za puteve i to:

- Uprava za puteve Srbije, koja je obavljala poslove investitora i nadzora na građenju puteva i saobraćajnica,
- Državno privredno preduzeće za trasiranje i projektovanje puteva i mostova «Trasa» koje je obavljalo poslove trasiranja i projektovanja puteva i mostova i putnih objekata i
- Institut za puteve i mostove, koji je obavljao poslove proučavanja putnih pravaca i naučnoistraživačkog rada.

Tokom 1952. i 1953. god., decentralizacijom putne privrede, ove organizacije su stekle samostalan status kojim putem je od Uprave za puteve razvijena Republička uprava za puteve u okviru koje su 1953. god. osnovane prve laboratorije. U daljem istorijatu razvoja bitno je istaći organizovanje od Republičke direkcije za puteve - Direkciju za izgradnju auto puta Bratstvo – jedinstvo, koja od 1969. god. posluje pod imenom Institut za puteve i objedinjava delatnosti svojih pravnih prethodnika. Današnja fizionomija i kompletiranje delatnosti Instituta za puteve je izvršeno 1972. god. ujedinjenjem sa Zavodom za projektovanje puteva i mostova „Trasa“.

Nakon ovog ujedinjenja R. O. Institut za puteve je usaglašavala svoju organizaciju sa važećim propisima, te je tako od 1974. god. do 1985. god. poslovala organizovana u četiri OOUR-a, a od 1985. god. do 1991. god. sa dva OOUR-a i zajedničkim službama. Od 1991. god. R.O. Institut za puteve je organizovan kao deoničko društvo, a od 1999. god. kao akcionarsko društvo sa mešovitim kapitalom (privatni i društveni).

Sedište društva je u Beogradu, ulica Kumodraška 257.

MATIČNI BROJ: 07028334

PORESKI IDENTIFIKACIONI BROJ: 100379929

ŠIFRA DELATNOSTI: 74202

TEKUĆI RAČUNI:	1. 355-1012763-73	Vojvodanska banka a.d. Novi Sad, Filijala Beograd, Novi Beograd, Ul. Bulevar Mihaila Pupina 111,
	2. 205-9478-75	Komercijalna banka a.d. Beograd, Ekspozitura 45G-3 Ul. Vojvode Stepe 110
	3. 165-10-15	HYPO ALPE-ADRIA-BANK a.d. Beograd, Novi Beograd, Ul. Bulevar Mihaila Pupina broj 6, Ekspozitura u Vojvode Stepe broj 114
	4. 105-4364-32	«AIK BANKA» a.d. Niš – Filijala Beograd Ul. Knez Mihailova broj 10/VI
	5. 160-283925-58	Banca Intesa a.d. Beograd, RC/Ekspozitura BEOGRAD/ XXIII

E-mail: instput@highway.rs

TELEFONI: 011/2472-817; 011/466-133; 011/3976-374

FAKS: 011/2466-866

PROSEČAN BROJ ZAPOSLENIH: U 2005. god.. - 445

PROSEČAN BROJ ZAPOSLENIH: U 2006. god.. - 461

PROSEČAN BROJ ZAPOSLENIH: U 2007. god.. - 465

PROSEČAN BROJ ZAPOSLENIH: U 2008. god.. - 468

STRUKTURA KAPITALA : a) društveni 97,97 %
b) akcijski 2,03 %

Institut za puteve a.d. je evidentiran za PDV po potvrdi broj 126365741 od 29.11.2004. god.

B) Opšte informacije o zavisnom preduzeću

NAZIV ZAVISNOG PREDUZEĆA:	INSTITUT ZA PUTEVE D.O.O
SEDIŠTE:	BIJELJINA, UL.27. MARTA, LAMELA D-09, LOKAL 7 REPUBLIKA SRPSKA, BiH
MATIČNI BROJ:	01895265
PORESKI IDENTIFIKACIONI BROJ:	40038183007
ŠIFRA DELATNOSTI:	74200 - ARHITEKTONSKA I INŽENJERSKA DELATNOST I TEHNIČKO SAVETOVANJE
E-mail:	insput@telrad.net
TELEFON/FAKS:	00387 55 201 874; 00387 55 226 171
PROSEČAN BROJ ZAPOSLENIH:	6
STRUKTURA KAPITALA:	100 % UDELI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
TEKUĆI RAČUN:	555-001-00000910-52 NOVA BANKA A.D. BIJELJINA

OSNIVAČKI ULOG INSTITUTA ZA PUTEVE A.D. BEOGRADA NA DAN 31.12.2008.G.
IZNOSI KM =17.926,67 ODNOSNO RSD=812.096,08 KOLIKO IZNOSE I UDELI DRUŠTVA
SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU U INSTITUTU ZA PUTEVE D.O.O. BIJELJINA.

U SKLADU SA ZAKONOM O RAČUNOVODSTVU REPUBLIKE SRPSKE PREDUZEĆE
INSTITUT ZA PUTEVE DOO BIJELJINA RAZVRSTANO JE U MALO PRAVNO LICE.

POSLOVNE KNJIGE I RAČUNOVODSTVENA EVIDENCIJA OBEZBEDJENA JE PO OSNOVU
UGOVORA O PRUŽANJU KNJIGOVODSTVENIH USLUGA OD STRANE PREDUZEĆA
KONTOPROM D.O.O. BIJELJINA, REPUBLIKA SRPSKA, BiH.

Ovaj konsolidovani finansijski izveštaj odobrava se od strane Generalnog direktora dana 25. 02. 2009. g.
Odobreni konsolidovani finansijski izveštaj može se naknadno izmeniti na osnovu mišljenja revizora,
a u skladu sa važećim propisima.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnove za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja

Izuzev kako je navedeno niže, konsolidovani finansijski izveštaji Grupe Instituta za puteve sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI). Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova.

Grupa Instituta za puteve je sastavila ove konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji koji zahteva da konsolidovani finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi konsolidovani finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

- 1 „Vanbilansna sredstva i obaveze“ su prikazana na obrascu bilansa stanja (napomena 2.11). Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.
- 2 U slučaju kada je ukupan kapital Grupe manji od nule, u bilansu stanja, u okviru aktive, se iskazuje pozicija „Gubitak iznad visine kapitala“ u iznosu koji ukupan kapital svodi na nulu. Ova stavka po definiciji MSFI nema karakter sredstva.
- 3 Grupa je ove finansijske izveštaje sastavila u formatu propisanom od strane Ministarstva finansija, koji nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – *“Prikazivanje finansijskih izveštaja.”*

Sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da Rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Grupe. Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za konsolidovane finansijske izveštaje obelodanjeni su u napomeni 4.

(a) Standardi i Tumačenja standarda koji su stupili na snagu u 2008. godini

MRS 39 (Izmene) Finansijski instrumenti: Priznavanja i odmeravanja i MSFI 7 (Izmene) Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja, objavljeni su u oktobru 2008. godine a primenjuju se na ili nakon datuma 1. jula 2008. godine. Ovim izmenama su omogućene reklasifikacije i odgovarajuća obelodanjivanja nederivatnih finansijskih instrumenata klasifikovanih u kategoriju finansijskih sredstava po fer vrednosti čiji se efekti promena u vrednosti priznaju u bilansu uspeha, u kategorije finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, u hartiji od vrednosti koje se drže do dospeća ili u zajmove i potraživanja, pod uslovom da zadovoljavaju definicije tih kategorija. Efekti promena u vrednostima ovih reklasifikovanih finansijskih sredstava priznaju se u kapitalu društva.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

IFRIC 14, 'IAS 19 - Ograničenje definisanih naknada, minimalni zahtevi finansiranja i njihovo uzajamno delovanje'. IFRIC 14 daje smernice u pogledu procene ograničenja u IAS-u 19 koje se odnosi na iznos koji se može priznati kao sredstvo. Grupa ne očekuje da će ovo tumačenje imati uticaja na konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

IFRIC 11, MSFI 2 - Transakcije sa akcijama Grupe, i sa otkupljenim sopstvenim. Ovo tumačenje nema uticaja na finansijske izveštaje Grupe.

•
(b) Standardi i izmene ranije usvojeni od strane grupe

MSFI 8, 'Poslovni segmenti' usvojen je ranije u 2008. godini. MSFI 8 zamenjuje MRS 14 i usaglašava izveštavanje o segmentima sa zahtevima US standarda SFAS 131, „Obelodanjivanje informacija o segmentima Grupa i srodnih informacija. Novi standard zahteva primenu „pristupa rukovodstva“, prema kojem se informacije o segmentima prikazuju na isti način kao informacije koje se koriste za svrhe internog izveštavanja..

(c) Tumačenja i standardi koji su stupili na snagu u 2008 godini ali nisu relevantni

Standardi i tumačenja koji su objavljeni, čija je primena obavezna za računovodstvene periode na ili nakon 1. januara 2008. godine, ali nisu relevantna za poslovanje grupe:

- IFRIC 12, „Ugovori o koncesijama“, i
- IFRIC 13, „ Programi lojalnosti kupaca“.
- MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ i MRS 27 „Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“

(d) Standardi, izmene i tumačenja postojećih standarda koji još nisu stupili na snagu i koji nisu usvojeni od grupe za raniju primenu.

Niže navedeni standardi, dopune i tumačenja postojećih standarda čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2009. godine ili kasnije, a koji nisu ranije usvojeni od strane grupe:

- MRS 23 (Dopuna), 'Troškovi pozajmljivanja' (stupa na snagu 1. januara 2009. godine);
- MRS 1 (Revidiran) „Prezentacija finansijskih izveštaja“ (stupa na snagu 1. januara 2009. godine).
- MSFI 2 (Izmene), „Plaćanje akcijama“ (na snazi od 1. januara 2008. godine).
- MRS 32 (Izmene), „Finansijski instrumenti: Prezentacija“, i MRS 1 (Izmene), „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Finansijski instrumenti sa pravom ponovne prodaje emitentu i obavezama koje proizilaze iz likvidacije“ (stupa na snagu od 1. januara 2009. godine).
- MRS 27 (Revidiran), „ Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“, (na snazi od 1. jula 2009. godine). Grupa će primeniti MRS 27 (Revidiran) prospektivno na transakcije sa non-controlling interests od 1. januara 2010. godine

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

- MSFI 3 (Revidiran), „Poslovne kombinacije“ (stupa na snagu od 1 jula 2009.godine Grupa će primeniti MSFI 3 (Revidiran) prospektivno na sve poslovne kombinacije od 1 januara 2010.godine.
- MSFI 5 (izmene), „ Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovnja“ i shodno tome izmena MSFI 1, „Prva primena MSFI“ (stupa na snagu 1 jula 2009.godine). Shodna izmena MSFI 1 navodi da se ove izmene primenjuju prospektivno od datuma prelaska na MSFI. Grupa će primeniti u MSFI 5 (Izmene) prospektivno na sva delimična otuđenja zavisnih entiteta od 1 januara 2010.godine.
- MRS 23 (Izmene), „Troškovi pozajmljivanja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine) Ovim se eliminiše nekonzistentnost u terminima između MRS 39 i MRS 23. Grupa će primeniti MRS 23 (Izmene) prospektivno na kapitalizaciju troškova pozajmljivanja na sredstva koja se budu kvalifikovala od 1 januara 2009.godine.
- MRS 28 (Izmene), „Investicije u pridružene entitete“ (odgovarajuće izmene MRS 32, Finansijski instrumenti: Prezentacije“, i MSFI 7, Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).

Grupa će primeniti MRS 28 (Izmene) prilikom testiranja umanjenja vrednosti koja se odnose na ulaganja u zavisne entitete i na sve gubitke po osnovu umanjenja vrednosti od 1 januara 2009. godine.

- MRS 36 (Izmene), „Umanjenje vrednosti imovine“ (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine). Grupa će primeniti MRS 28 (Izmene) i obezbediti zahtevano obelodanjivanje gde god je primenjivo za tetiranje umanjenja vrednosti imovine od 1. januara 2009. godine.
- MRS 38 (Izmene), „Nematrijalna ulaganja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine). Grupa će primeniti MRS 38 (Izmene) od 1 januara 2009.godine sa očekivanim otpisom avansa od RSDXXX na teret neraspoređene dobiti.
- MRS 19 (Izmene), „Primanja zaposlenih“ (stupa na snagu 1 januara 2009.godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008.godine. Takođe je izvršena izmena MRS 37, „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva“, u cilju postizanja konzistentnosti sa MRS 19 u pogledu zahteva zahteva da potencijalne obaveze budu obelodanjene, iako nisu priznate. MRS Grupa će primeniti MRS 19 (Izmene) od 1 januara 2009.godine.
- MRS 39 (Izmene), „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine).. Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008.godine. Grupa će primenjivati MRS 39 (izmene) od 1 januara 2009 godine. Ne očekuje se da će to imati uticaja na bilans uspeha grupe.
- MRS 1(Izmene), „Prezentacija finansijskih izveštaja“) stupa na snagu od 1 januara 2009.godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008.godine. Grupa će primeniti MRS 139 (Izmene) od 1 januara 2009.godine. Ne očekuje se da će to imati uticaja na konsolidovane finansijske izveštaje grupe. „

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

- Izvršen je određeni broj manjih izmena: u MSFI 7, „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ zatim u MRS 8, „Računovodstvene politike, promne u računovodstvenim procenama i greške“; MRS 10, „Događaji nakon izveštajnog perioda“; MRS 18, „Prihodi“, i MRS 34, „Periodično finansijsko izveštavanje“ koje predstavljaju deo projekta godišnjeg poboljšanja standrada od strane IASB koje je objavljeno u maju 2008. godine (koje nije pomeno gore). Ove izmene verovatno neće imati uticaja na konsolidovane finansijske izveštaje grupe, pa prema tome neće biti ni analizirane u detalje.
- Izvršen je određeni broj manjih izmena u MSFI 7, „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ zatim u MRS 8, „Računovodstvene politike, promne u računovodstvenim procenama i greške“; MRS 10, „Događaji nakon izveštajnog perioda“; MRS 18, „Prihodi“, i MRS 34, „Periodično finansijsko izveštavanje“ koje predstavljaju deo projekta godišnjeg poboljšanja standrada od strane IASB koje je objavljeno u maju 2008. godine (koje nije pomeno gore). Ove izmene verovatno neće imati uticaja na konsolidovane finansijske izveštaje grupe, pa prema tome neće biti ni analizirane u detalje.
- IFRIC 16, „Zaštita neto ulaganja u inostrano poslovanje (stupa na snagu od 1 oktobra 2008. godine). IFRIC 16 objašnjava računovodstveni tretman koji se odnosi na zaštitu neto ulaganja. MRS 21, »Efekti promena kursa stranih valuta« se primenjuje na zaštićene stavke. Grupa će primeniti IFRIC 16 od 1 januara 2009. godine. Ne očekuje se da će ovo imati uticaja na konsolidovane finansijske izveštaje grupe.

(e) Tumačenja i izmene postojećih standarda koje još nisu stupile na snagu i koje nisu relevantne za poslovanje Grupe

Tumačenja i izmene postojećih standarda koje su objavljene i postaju obavezne za primenu na obračunske periode koji počinju na ili posle 1 januara 2009. godine ili kasnije, ali koje nisu relevantne za poslovanje grupe:

- IFRIC 13, 'Programi nagrada za lojalne kupce' (stupa na snagu 1. jula 2008. godine).
- MRS 16 (Izmene), „Nekretnine, postrojenja i oprema“ (i prateće izmene MRS 7, „Izveštaj o tokovima gotovine stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje grupe iz razloga što Grupa nema ni jednu kompaniju u čijem se redovnom poslovanju nalazi aktivnost izdavanja u zakup a zatim prodaja sredstava.
- MRS 27 (Izmene), Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).. Ulaganje u zavisni entitet računovodstveno se obuhvata prema zahtevima iz MRS 39, „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“ i klasifikuje se kao ulaganje koje se drži radi prodaje prema MSFI 5, „Stalna imovina za prodaju i prestanak poslovanja“, ali primena MRS 39 se nastavlja. Ove izmene neće imati uticaja na poslovanje Grupe zbog toga što politika ulaganja u zavisne entitete zahteva da se ulaganje evidentira u pojedinačnim knjigama po nabavnoj vrednosti svakog entiteta.
- MRS 28 (Izmene), „Investicije u pridružene entitete“ (i odgovarajuće izmene u MRS 32, „Finansijski instrumenti: prezentacija“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 29 (Izmene), „Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim ekonomijama“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene neće imati uticaja na poslovanje Grupe, s obzirom da Grupa ne posluje u hiperinflatornoj ekonomiji.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja (Nastavak)

- MRS 31 (Izmene), „Učešća u zajedničkim poduhvatima“ (i odgovarajuće izmene u MRS 32 i MSFI 7) (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine).. Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Grupe s obzirom da Grupa nema učešća u zajedničkom poslovanju.
- MRS 38 (Izmene), „Nematerijalna imovina“ (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine. Ovom izmenom se eliminišu izrazi kao što su „retko, ako ikad“ kojim se podkrepljuje primena metoda koji ima za rezultat nižu stopu otpisa nego što obezbeđuje proporcionalni
- metod otpisa. Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Grupe s obzirom da se sva nematerijalna imovina otpisuje primenom proporcionalnog metoda.
- MRS 40 (Izmena), „Investicione nekretnine“ (i odgovarajuće izmene u MRS 16) (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Grupe s obzirom da Grupa ne poseduje investicione nekretnine.
- MRS 41 (Izmena), „Poljoprivreda“ (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje grupe s obzirom da Grupa nema poljoprivrednu delatnost.
- MRS 20 (Izmena), „Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći“ (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Grupe s obzirom da Grupa nema zajmove ni druge oblike državne pomoći.
- Izvršene su, takođe, manje izmene u MRS 20, „Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći“, MRS 29, „Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim ekonomijama“, MRS 40 „Investicione nekretnine“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ koje su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a objavljenog u maju 2008.godine, koja nisu gore navedena. Ove izmene neće imati uticaja na poslovanje Grupe kao što je gore navedeno.
- IFRIC, 15 »Ugovori o izgradnji nekretnina“ (stupa na snagu od 1 januara 2009.godine). Ovo tumačenje objašnjava da li na određene transakcije treba primeniti MRS 18, „Prihodi“, ili MRS 11, „Ugovori o izgradnji“ Verovatno će MRS 18 biti primenjen na široki krug transakcija. IFRIC 15 nije relevantan za poslovanje Grupe s obzirom da se sve transakcije prihoda računovodstveno obuhvataju prema MRS 18 na prema MRS 11.

2.2. Preračunavanje stranih valuta

(a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Finansijski izveštaji su prikazani u dinarima [„RSD“] koji predstavljaju funkcionalnu i valutu izveštavanja društva.

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspeha. Pozitivne i negativne kursne razlike koje se odnose na obaveze po kreditima i gotovinu i gotovinske ekvivalente se prikazuju u bilansu uspeha u okviru pozicije „finansijski prihodi ili rashodi“. Sve ostale pozitivne i negativne kursne razlike se prikazuju u bilansu uspeha u okviru pozicije „ostali (gubici) / dobiti - neto.“

2 Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.3. Nematerijalna ulaganja

(a) Računarski softver

Troškovi koji se odnose na održavanje programa računarskog softvera priznaju se kao rashodi kada nastanu. Troškovi razvoja koji se mogu direktno pripisati dizajniranju i testiranju prepoznatljivih i unikatnih softverskih proizvoda koje kontroliše Grupa priznaju se kao nematerijalna sredstva kada su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- Da je tehnički moguće kompletirati softverski proizvod tako da bude raspoloživ za upotrebu;
- Da rukovodstvo ima nameru da kompletira softverski proizvod za upotrebu ili za prodaju;
- Da postoji mogućnost da se softverski proizvod upotrebi ili proda;
- Da se može pokazati kako softverski će softverski proizvod u budućnosti generisati verovatne ekonomske koristi;
- Da su raspoloživi adekvatni tehnički, finansijski i drugi resursi za kompletiranje i razvoj i upotrebu ili prodaju softverskog proizvoda; Da izdaci koji se odnose na softverski proizvod izvršeni u toku njegovog razvoja mogu biti pouzvano odmereni.

Troškovi računarskog razvoja priznati kao sredstvo se otpisuju u toku njihovog procenjenog korisnog veka upotrebe, koji ne prelazi pet godina.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procenjenog korisnog veka upotrebe (koji nije duži od pet godina).

2.4 Nekretnine, postrojenja i oprema

Pod nekretninama, postrojenjima i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine, a pojedinačna nabavna vrednost iznad prosečne bruto zarade po zaposlenom u Republici Srbiji u momentu nabavke.

Početno vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznavanje kao stalno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Naknadno vrednovanje, nakon početnog priznavanja vrši se po osnovnom postupku, propisanom MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvređenje.

Naknadna ulaganja u postrojenja i opremu koja imaju za cilj produženje korisnog veka upotrebe ili povećanja kapaciteta povećavaju knjigovodstvenu vrednost sredstava. Tekuće održavanje postrojenja i opreme priznaje se kao rashod perioda u kome je nastalo.

Nekretnine, postrojenja i oprema se otpisuju putem proporcionalne metode obračuna amortizacije, a osnovne stope amortizacije za pojedine grupe osnovnih sredstava koja su u upotrebi su sledeća:

	STOPA AMORTIZACIJE
Građevinski objekti	1,30-12,50%
- Mašine i oprema	5-20%
- Motorna vozila	15,50%
- Nameštaj, pribor i oprema	12,50%
- Računari i računarska oprema	20,00%
- Fotokopir aparat	14,30%
- Ostala oprema	10-14,30%

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.5. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava

Sredstva koja imaju neograničen korisni vek upotrebe, ne podležu amortizaciji a proveru da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou. Za sredstva koja podležu amortizaciji proveru da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti. Nadoknadiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Za svrhu procene umanjenja vrednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva, osim goodwill-a, kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.6. Investiciona nekretnina

Investiciona nekretnina je nekretnina koja se drži radi zarade od zakupnine ili radi povećanja kapitala, ili radi i jednog i drugog.

Investicione nekretnine se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za kumuliranu ispravku vrednosti i rezervisanje za umanjenje vrednosti, ako je potrebno. Ako postoje bilo kakve indicije, da je došlo do umanjenja vrednosti investicione nekretnine, Grupa procenjuje nadoknadivu vrednost kao veću od upotrebne vrednosti i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Knjigovodstvena vrednost investicione nekretnine se otpisuje do njene nadoknadive vrednosti kroz bilans uspeha. Gubitak zbog umanjenja vrednosti priznat u prethodnim godinama se stornira ukoliko je bilo naknadne promene u pretpostavkama korišćenim u utvrđivanju nadoknadive vrednosti sredstva/.

Naknadni izdaci se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdacima pripasti Grupi i da može pouzdano da se izmeri. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu. Kada investicionu nekretninu koristi njen vlasnik, ona se reklasifikuje na nekretnine, postrojenja i opremu, i njena knjigovodstvena vrednost na dan reklasifikacije postaje njena zatečena vrednost koja će se nadalje amortizovati.

2.7. Dugoročni finansijski plasmani

2.7.1. Klasifikacija

Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica, učešće u kapitalu ostalih pravnih lica, i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju i ostale dugoročne finansijske plasmane. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Vrednovanje ulaganja u zavisna preduzeća vrši se metodom nabavne vrednosti, u skladu sa MRS 27. Prema ovoj metodi, ulaganje u zavisno preduzeće iskazuje se po trošku nabavke, bez uključenja promene vrednosti u učešće koje potiče iz rezultata.

Ako na dan bilansa stanja postoje indicije da je vrednost ulaganja u zavisno preduzeće umanjenja, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivu vrednost i priznaje se gubitak od umanjenja vrednosti imovine kao rashod perioda.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.7. Dugoročni finansijski plasmani (nastavak)

2.7.1. Klasifikacija (nastavak)

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju početno se vrednuju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja fer vrednosti ekvivalenta datih za njih prilikom sticanja. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti, osim sredstava sa fiksnim rokom dospeća koja se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Ostali dugoročni finansijski plasmani početno se vrednuju u visini nabavne vrednosti, dok se naknadno vrednovanje vrši u visini amortizovane vrednosti.

2.8 Zalihe

Zalihe obuhvataju materijal, alat i inventar.

Zalihe materijala koja se nabavljaju od dobavljača vrednuju se po nabavnoj vrednosti. Obračun utroška materijala se vrši po metodi prosečne ponderisane vrednosti.

Sredstva čiji je vek trajanja kraći od jedne godine i čija je pojedinačna nabavna vrednost u vreme nabavke manja od prosečne bruto zarade u Republici, razvrstavaju se u zalihe alata i inventara. Zalihe alata i inventara otpisuju se u celini prilikom stavljanja u upotrebu.

2.9. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja od kupaca se vrednuju po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izveštajnu valutu po kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuje se kao kursna razlika u korist prihoda ili rashoda.

Indirektan otpis potraživanja, odnosno ispravka vrednosti, vrši se pojedinačno za potraživanja za koje rukovodstvo proceni da su nenaplativa. Direktni otpis potraživanja na teret rashoda perioda vrši se ukoliko je nenaplativost izvesna i dokumentovana, odnosno da Grupa nije uspela sudskim putem da izvrši njihovu naplatu, a potraživanje je predhodno bilo uključeno u prihode Grupe. Odluku o direktnom otpisu donosi Upravni odbor.

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kratkoročne kredite date zaposlenima. Kratkoročni finansijski plasmani se inicijalno iskazuju po nominalom vrednosti a naknadno po amortizovanoj vrednosti.

2.10. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, i prekoračenja po tekućem računu. Prekoračenja po tekućem računu uključena su u obaveze po kreditima u okviru tekućih obaveza, u bilansu stanja.

2.11. Vanbilansna sredstva i obaveze

Vanbilansna sredstva/obaveze uključuju gradsko građevinsko zemljište koja nisu u vlasništvu Grupe, kao i potraživanja/obaveze po instrumentima obezbeđenja plaćanja kao što su garancije i drugi oblici jemstva.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.12.. Osnovni kapital

Struktura kapitala grupe

Struktura kapitala matičnog pravnog lica:

(a) *Privatni kapital - privatne akcije* 2,03%

(b) *Društveni kapital - društvene akcije* 97,97%

Struktura kapitala zavisnog pravnog lica:

(a) *Udeli društva sa ograničenom odgovornošću* 100%

2.13. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti; sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenog za transakcione troškove) i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Grupa nema bezuslovno pravo da odloži izmirenje obaveza za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja

2.14. Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se inicijalno iskazuju po fer vrednosti

2.15. Tekući i odloženi porez na dobit

Troškovi poreza za period obuhvataju tekući i odloženi porez. Porez se priznaje u bilansu uspeha, osim do visine koja se odnosi na stavke koje su direktno priznate u kapitalu. U tom slučaju porez se takođe priznaje u kapitalu.

Tekući porez na dobit se obračunava na datum bilansa stanja na osnovu važeće zakonske poreske regulative Republike Srpske i BiH gde Zavisno preduzeće posluje i ostvaruje oporeziv u dobit.

Rukovodstvo periodično vrši procenu stavki sadržanih u poreskoj prijavi sa stanovišta okolnosti u kojima primenjiva poreska regulativa podleže tumačenju, i vrši rezervisanje, ako je primereno, na osnovu iznosa za koje se očekuje da će biti plaćen poreskim organima.

Odloženi porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima. Međutim, ukoliko odloženi porez na dobit, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata. Odloženi porez na dobit se odmerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je verovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odloženi porez na dobit se utvrđuje iz privremenih razlika nastalih na ulaganjima u zavisna i pridružena Društva, osim u slučaju kada sinhronizaciju poništenja privremenih razlika kontroliše Grupa i gde je verovatno da se privremene razlike neće poništiti u doglednoj budućnosti.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.16. Primanja zaposlenih

Grupa nema sopstvene penzione fondove i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31.12.2008. g.

Matično preduzeće nije izvršilo aktuarsku procenu sadašnje vrednosti zakonske obaveze, a samim tim nije izvršilo ni rezervisanje po tom osnovu u prezentiranim finansijskim izveštajima. Agencija za privatizaciju je donela zaključak o prekidu postupka privatizacije broj 10-3225/08-1502/02 od 05.11.2008.g. Prekid postupka privatizacije traje dok postoje razlozi koji onemogućavaju prodaju kapitala, a najduće 180 dana od dana donošenje ovog zaključka. Na osnovu toga Matičnom preduzeću nisu poznate mere u pogledu broja zaposlenih, otpremnina zaposlenih za čijim radom je prestala potreba i drugi aspekti socijalnog programa.

Zavisno preduzeće nije izvršilo aktuarsku procenu sadašnje vrednosti zakonske obaveze, a samim tim nije izvršilo ni rezervisanje po tom osnovu u finansijskim izveštajima, jer je razvrstano u Malo pravno lice i nema obavezu da vrši aktuarsku procenu rezervisanja.

(a) Obaveze za penzije

Grupa ima plan definisanih doprinosa za penzije. Grupa izdvaja doprinose u društvene i *privatne* penzione fondove na obaveznoj, */ugovornoj i dobrovoljnoj/* osnovi. Kada su doprinosi uplaćeni, Grupa nema dalju obavezu plaćanja doprinosa. Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onda kada dospeju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

(b) Ostala primanja zaposlenih

Grupa obezbeđuje jubilarne nagrade, primanja nakon penzionisanja, pomoći zaposlenima. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža.

(c) Otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa pre datuma redovnog penzionisanja, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. Grupa priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

(d) Učešće u dobiti

Grupa priznaje obavezu i trošak za bonuse i učešće u dobiti na osnovu proračuna kojim se uzima u obzir dobit koja pripada akcionarima nakon određenih korekcija. Grupa priznaje rezervisanje u slučaju ugovorene obaveze ili ako je ranija praksa stvorila izvedenu obavezu. Učešće zaposlenih u raspodeli dobiti regulisano je pojedinačnim Kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

2. Pregled značajnih računovodstvenih politika (Nastavak)

2.17. Priznavanje prihoda

Prihod uključuje fer vrednost primljenog iznosa ili potraživanja po osnovu prodaje roba i usluga u toku normalnog poslovanja Grupe. Prihod se iskazuje bez PDV-a, povraćaja robe, rabata i popusta.

Grupa priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti, kada je verovatno da će u budućnosti Grupa imati ekonomske koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Grupe kao što je u daljem tekstu opisano. Iznos prihoda se ne smatra pouzdano merljivim sve dok se ne reše sve potencijalne obaveze koje mogu nastati u vezi sa prodajom. Svoje procene Grupa zasniva na rezultatima iz prethodnog poslovanja, uzimajući u obzir tip kupca, vrstu transakcije i specifičnosti svakog posla.

(a) Prihod prodaje usluga

Grupa prodaje usluge /*usluge projektovanja saobraćajne signalizacije, projektovanje puteva i mostova, usluge nadzora nad izvođačima, projektovanje kolovoznih konstr., geološkoistražni radovi, ispitivanje materijala i ostalo/*

Ove usluge se pružaju na bazi utrošenog vremena i materijala ili putem ugovora sa fiksnom cenom, sa uobičajeno definisanim ugovorenim uslovima.

(b) Prihod od kamata

Prihod od kamata na depozite po viđenju kod poslovnih banaka se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primenom metode efektivne kamatne stope. Prihodi od zateznih kamata na dospela a ne naplaćena potraživanja od kupaca, obračunavaju se u skladu sa Zakonom o zateznoj kamati i priznaju se u nominalnom iznosu.

(c) Prihod od dividendi

Prihod od dividendi se priznaje kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

2.18. Zakupi

Kada se sredstva daju u zakup zakupnina se priznaje kao potraživanje.

Prihod od zakupnine priznaje se na proporcionalnoj osnovi u toku perioda trajanja zakupa.

2.19. Raspodela dividendi

Raspodela dividendi akcionarima Matičnog preduzeća priznaje se kao obaveza u periodu u kome su akcionari odobrili dividende.

3. Upravljanje finansijskim rizikom

3.1. Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Grupe je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promena kurseva stranih valuta, rizik od promene fer vrednosti kamatne stope, kamatni rizik gotovinskog toka, i rizik od promene cena, i rizik od promene kurseva stranih valuta), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik tokova gotovine. Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Grupe svedu na minimum. Grupa ne koristi izvedene finansijske instrumente kako bi se zaštitilo od nekih oblika rizika.

Upravljanje rizicima obavlja Finansijska služba Grupe u skladu sa politikama odobrenim od strane Upravnog odbora. Finansijska služba Grupe identifikuje i procenjuje finansijske rizike i definiše načine zaštite od rizika tesno saradujući sa poslovnim jedinicama Grupe.

(a) Rizik od promene kurseva stranih valuta

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR

Rizik proističe iz budućih trgovinskih transakcija, priznatih sredstava i obaveza i neto ulaganja u inostrana poslovanja.

Rizik od promene kursa stranih valuta nastaje kada su buduće transakcije i priznata sredstva i obaveze iskazane u valuti koja nije funkcionalna valuta Grupe.

Za potrebe izveštavanja o segmentima, Grupa, po pravilu, označava ugovore kao zaštitu fer vrednosti ili novčanog toka. Eksterni devizni ugovori se zaključuju na nivou Grupe kao zaštita od promene kursa strane valute za određena sredstva, obaveze ili buduće transakcije na bruto osnovi.

(b) Gotovinski tok i rizik od promene fer vrednosti kamatne stope

Budući da Grupa nema značajniju kamatonosnu imovinu, prihod i novčani tokovi u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa.

(c) Kreditni rizik

Grupa ima izvesnu koncentracije kreditnog rizika. Grupa nema utvrđena pravila kako bi obezbedilo da se prodaja obavlja kupcima koji imaju odgovarajuću kreditnu istoriju.

Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je na nivou Grupe. Kreditni rizik nastaje: kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, derivatnih finansijskih instrumenata i depozita u bankama i finansijskim institucijama; iz izloženosti riziku, uključujući nenaplaćena potraživanja i preuzete obaveze. Rangiranje banaka nije izvršeno od strane nezavisne organizacije za procenu rizika

3. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)

3.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

(d) Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti kojima se trguje, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnost da se izravna pozicija na tržištu. Zbog dinamične prirode poslovanja Grupe, Finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja držanjem na raspolaganju utvrđenih kreditnih linija.

Rukovodstvo vrši nadzor nad kontinuiranim planiranjem rezerve likvidnosti Grupe, gotovinu i gotovinske ekvivalente na osnovu očekivanih novčanih tokova. Ovo se generalno izvodi na lokalnom nivou u poslovanju kompanija grupe u skladu sa praksom i limitima postavljenim od strane grupe. Ovi limiti se razlikuju po lokacijama tako da uzimaju u obzir likvidnost tržišta na kome entitet posluje. Nadalje, politika grupe u upravljanju likvidnošću uključuje projektovanje novčanih tokova u glavnim valutama i uzima u obzir nivo potrebnih likvidnih sredstava za njihovo izvršenje; prati pokazatelje likvidnosti po bilansu stanja prema internim i eksternim regulatornim zahtevima; i održava planove o finansiranju dugova.

3.2. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Da bi očuvala odnosno korigovala strukturu kapitala, Grupa može da izvrši korekciju isplata dividendi akcionarima, izda nove akcije, ili, pak, može da proda sredstva kako bi smanjila dugovanje.

Grupa, kao i ostale Grupe koje posluju unutar iste delatnosti, prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti (gearing ratio). Ovaj koeficijent se izračunava iz odnosa neto dugovanja Grupe i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital, iskazan u bilansu stanja, doda neto dugovanje.

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Obaveze po kreditima – ukupno	865.751	471.532
Minus: gotovina i gotovinski ekvivalenti	(27.520)	(71.800)
Neto dugovanja	838.231	399.732
Sopstveni kapital	288.946	288.228
Kapital – ukupno	<u>299.695</u>	<u>385.291</u>
Koeficijent zaduženosti	<u>2,8%</u>	<u>1,04%</u>

Porast koeficijenta zaduženosti u 2008. godini rezultirao je prvenstveno zbog problema Matičnog preduzeća oko naplate potraživanja od kupaca. Problem je u javnosti poznat kao "dug Države prema putarima" i on je na pragu rešavanja- potpisani su sporazumi po kojima će J.P. „PUTEVI SRBIJE“ u roku od 60 dana izmiriti najveći deo obaveza (vratiti naše kredite). Ovo će za posledicu imati značajno poboljšanje koeficijenta zaduženosti.

4. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Računovodstvene procene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna.

4.1. Ključne računovodstvene procene i pretpostavke

Grupa pravi procene i pretpostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. O procenama i pretpostavkama koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine biće reči u daljem tekstu. Naime, Grupa u narednom periodu očekuje da će biti angažovano na značajnim infrastrukturnim i kapitalnim objektima. U koliko se ova pretpostavka ostvari to bi omogućilo punu uposlenost kapaciteta i veoma važan faktor stabilnosti u poslovanju u narednih nekoliko godina. Među najvažnijim infrastrukturnim projektima za Matično preduzeće su svakako „Koridor 10“ kao osnovni prioritet Vlade R.S. a mogući su i drugi regionalni i magistralni infrastrukturni putevi.

(a) Porez na dobit

Grupa podleže obavezi plaćanja poreza na dobit. Grupa priznaje obavezu za očekivane efekte pitanja proizašlih iz revizije, na osnovu procene da li će doći do dodatnog plaćanja poreza. Ukoliko se konačan ishod efekata tih pitanja na porez na dobit bude razlikovao od prvobitno knjiženih iznosa, razlika će se odraziti na porez na dobit i rezervisanje za odložene poreze u periodu u kom se razlika utvrdi.

(b) Priznavanje prihoda

Prihodi se priznaju po principu fakturisanje realizacije za određeni obračunski period umanjen za odobrene popuste, kasa s konto i slično.

5. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja.

	Građevinski objekti i stanovi	Oprema	Investic. Nekretn.	Ostala oprema	Avansi	Ukup.	Nemat. ulaganja
Nabavna vrednost							
1. januar 2007. godine	345.227	303.475	16.703	1.837	2.215	669.457	13.193
Povećanja	417	24.984		174	8.716	34.291	
Otuđenja, rashod		(22.386)				(22.386)	
Ostale promene					(9.037)	(9.037)	(244)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine	345.644	306.073	16.703	2.011	1.894	672.325	12.949
Povećanja		24.480		100	773	25.353	845
Otuđenja		(14.160)				(14.160)	(703)
Stanje na dan 31. decembra 2008. godine	345.644	316.393	16.703	2.111	2.667	683.518	13.091
Akumulirana ispravka vrednosti							
1. januar 2007. godine	195.351	218.870	10.148			424.369	9.692
Amortizacija	4.133	22.620	217			26.970	1.471
Otuđenja		(21.351)				(21.351)	(232)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine	199.484	220.139	10.365			429.988	10.931
Aktiviranja							
Amortizacija	4.113	24.255	217			28.585	1.454
Otuđenja		(13.934)				(13.934)	(641)
Stanje na dan 31. decembra 2008. godine	203.597	230.460	10.582			444.639	11.744
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembra 2008. godine	142.047	85.933	6.121	2.111	2.667	238.879	1.347
- 31. decembra 2007. godine	146.160	85.934	6.338	2.011	1.894	242.337	2.018

5. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna ulaganja (Nastavak)

Ukupna vrednost nabavljene opreme u 2008. godini iznosi RSD 24.480 i najvećim delom, u iznosu od RSD 15.736 odnosi se na:

- Nabavku laboratoriske opreme („ADVANTEST 9“ - kabinet za ispit.uzoraka betona cementa i maltera) u iznosu od RSD 7.893 u skladu sa Ugovorom o kupoprodaji br.00-2164 zaključenim dana 15.04.2008 god.sa dobavljačem MAX LAB DOO iz Beograda.
- Nabavka putničkih automobila ukupne vrednosti od RSD 7.843.

Otuđenje opreme u 2008. godini iznosi RSD 14.160. i najvećim delom se odnosi na otuđenje putničkih vozila u iznosu od RSD 9.973.

Amortizacija u iznosu od RSD 30.001 (2007: RSD 28.440) uključena je u troškove poslovanja.

Bruto iznos potpuno amortizovanih građevinskih objekata u upotrebi na dan 31.12.2008.god.iznosi RSD 38.466.

Bruto iznos potpuno amortizovanih postrojenja i opreme u upotrebi na dan 31.12.2008. god.iznosi RSD 153.510.

Troškovi zakupnine nekretnina u iznosu od RSD 8.870 (2007: RSD 4.983), uključeni su u bilans uspeha na strani rashoda kroz ostale poslovne rashode u celini .

6. Dugoročni finansijski plasmani

a) Učešća u kapitalu

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Učešća u kap. zav. prav. lica (Institut za puteve d.o.o. Bijeljina)	812	726
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica (Kapital banka)	39	39
Minus: Ispravka vrednosti	(39)	(39)
	<u>812</u>	<u>726</u>

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica odnose se na udele u sledećim društvima:

Naziv Društva	<u>2008</u>	<u>Učešće %</u>
Institut za puteve d.o.o. Bijeljina	812	100

Upravni odbor Društva je dana 28.01.1998. god. doneo Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Institut za puteve“ d.o.o. Bijeljina. Osnivanje navedenog Društva registrovano je u Osnovnom sudu u Bijeljini 20.02.1998. god. Društvo u kapitalu zavisnog pravnog lica ima udele u visini od 100%. Društvo nema salda sa zavisnim pravnim licem.

6. Dugoročni finansijski plasmani (Nastavak)

b) Ostali dugoročni finansijski plasmani

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Potraživanja za prodane društvene stanove	1.201	1.220
Potraživanja po kreditima za stambenu izgradnju	15.468	15.877
Potraživanja za dugoročne kredite date radnicima		58
Potraživanja za ostale dugoročne plasmane	<u>1</u>	<u>1</u>
Ukupno - neto vrednost	<u>16.670</u>	<u>17.156</u>

Krediti odobreni zaposlenima za rešavanje stambenih potreba, dodeljuju se u skladu sa Pravilnikom o stambenim potreba(26.09.2008 god. usvojen novi Pravilnik o rešavanju stambenih potreba). Rok otplate kredita ne može biti duži od 40 godina. Otplata se vrši u mesečnim ratama ,koje ne mogu biti niže od 1/4 ličnog dohotka . Neotplaćeni iznos kredita se revalorizuje stopom rasta cena na malo u Republici Srbiji 2 puta godišnje(po najnovijem pravilniku). Visina kredida se dodeljuje u intervalu od 10.000 EUR – 25.000 EUR u dinarskoj protiv vrednosti po srednjem kursu NBS na dan odobrenja kredita.

7. Zalihe

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Zalihe materijala	508	540
Zalihe alata i inventara u upotrebi	15.978	12.202
Dati avansi	584	600
Minus:ispravka vrednosti alata i inventara	<u>(15.978)</u>	<u>(12.202)</u>
Ukupno zalihe - neto	<u>1.092</u>	<u>1.140</u>

Društvo ima relativno male zalihe alata , materijala i inventara s obzirom na vrstu delatnosti, organizaciju i usvojenu računovostvenu politiku.

8. Potraživanja

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Potraživanja od kupaca		
Potraživanja od kupaca u zemlji	1.121.449	703.184
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	6.844	1.604
Ostala potraživanja	230	157
Minus:ispravka vrednosti kupaca u zemlji	<u>(5.041)</u>	<u>(17.715)</u>
Ukupno potraživanje- neto	<u>1.123.482</u>	<u>687.230</u>
Ostala potraživanja, PDV i AVR		
Potraživanja od zaposlenih	1.303	943
Potraživanja za više pl.porez na dobitak	9.167	1.160
Kratkoročni finansijski plasmani	108	248
Porez na dodatu vrednost	313	978
Unapred plaćeni troškovi	2.574	2.574
Ostala AVR	396	468
Ostala potraživanja	<u>1.407</u>	<u>3.281</u>
Ukupno ostala potraživanja	<u>15.268</u>	<u>9.652</u>

8. Potraživanja (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2008. godine potraživanja od kupaca po osnovu prodaje u iznosu od RSD 1.127.778 (2007: RSD 703.836) su u potpunosti naplativa.

Potraživanja po osnovu prodaje čija naplata kasni manje od tri meseca ne smatraju se obezvređenima. Starosna struktura ovih potraživanja bila je sledeća:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Do 3 meseca	368.112	230.423
3 do 6 meseci	235.785	168.514
6 i više	523.881	304.899
Svega:	1.127.778	703.836

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje i drugih potraživanja društva iskazana je u sledećim valutama:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
RSD	1.138.239	711.756
Druge valute /EUR/	54	20

Ostala potraživanja na dan 31.12.2008. god. iznose RSD 1.407 i odnose se na potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje po osnovu isplaćenih naknada za porodiljsko odsustvo.

Unapred plaćeni troškovi, na dan 31.12.2008. god. iznose RSD 2.574 i odnose se na unapred plaćene troškove premije osiguranja.

Ostale kategorije unutar pozicije potraživanja od prodaje i druga potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva.

Grupa je prenela banci potraživanja u iznosu od RSD 645.000 u zamenu za novčana sredstva u toku godine završene na dan 31. decembra 2008. godine. Pomenuta transakcija je računovodstveno obuhvaćena kao kredit obezbeđen ugovorima o cesiji prema JP „PUTEVI SRBIJE“. Ukoliko Grupa ne ispuni obavezu po osnovu ugovora o kreditu, banka ima pravo naplate iz ustupljenih potraživanja.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je fer vrednost svake pojedinačne kategorije gore navedenih potraživanja. Grupa ne poseduje nikakve instrumente obezbeđenja naplate.

SUDSKI SPOROVI

Društvo je pokrenulo nekoliko sudskih sporova za naplatu svojih potraživanja ukupne vrednosti od 19.541 Nismo u mogućnosti da sa sigurnošću predvidimo ishod navedenih sporova, kao ni eventualni iznos potencijalnih obaveza koji mogu nastati po osnovu gubitka pomenutih sporova.

9. Gotovinski ekvivalenti i gotovine

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Tekući (poslovni) računi	18.603	55.464
Blagajna	194	132
Devizni račun	8.722	16.196
Devizna blagajna	1	8
Ukupno	<u>27.520</u>	<u>71.800</u>

Upravni odbor je prihvatio predlog Komisija za popis gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih potraživanja i obaveza, da se izvrši prihodovanje iznosa od USD 15.801,64 koji se nalazi na deviznom računu kod Komercijalne banke AD, Beograd (izvod banke broj 000/2009 od 01.01.2009 god.) a koja su ranije pripadala Pogonu-„LIBIJA“ na rač. br.540300-840-07028334.

Naime, Pogon „LIBIJA“ ne funkcioniše više od deset godina, bez izgledne perspektive da će nastaviti sa radom, pa je Upravni odbor prihvatio predlog Komisije da se preostali deo srestava na računu Pogona -„ LIBIJE“ prihoduje u korist Instituta za puteve A.D. po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan 31.12.2008. god. a da se račun Pogona konačno ugasi.

10. Odložen poreski prihod perioda

	<u>Odložena por.sred.</u>	<u>Odložene por.obaveze</u>
Stanje na dan 01.01.2007.god.	187	
Oporeziva privremena razlika između poreske i računovost. osnovice osnovnih srestava kroz bilans uspeha	652	
Stanje na dan 31.12.2007. god	<u>839</u>	
Oporeziva privremena razlika između poreske i računovost. osnovice osnovnih srestava kroz bilans uspeha	316	
Stanje na dan 31.12.2008. god	<u>1.155</u>	

11. Vanbilansna aktiva i pasiva

U okviru van bilansne aktive i pasive klasifikuju se sledeće kategorije:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
• Gradsko građevinsko zemljište	253	253
• Garancije od Vojvođanske banke	1.747	1.967
• Ostala aktivna konta	<u>4.369</u>	<u>24</u>
Ukupno:	<u>6.369</u>	<u>2.244</u>

12. Kapital i rezerve

	Akcijski i društ. kapital	Ostali kapital	Rezerve (grupa 32)	Ukupno
Stanje 1. januara 2007.	280.871	7.145	1.051	289.067
Kursne razlike				
Ostalo / smanjenje za radni doprinos/		(788)		(788)
Dobit za godinu		1.000		1.000
Ukupno priznati prihodi i rashodi za 2007.		212		212
Stanje 31. decembra 2007.	280.871	7.357	1.051	289.279
Stanje 1. januara 2008.	280.871	7.357	1.051	289.279
Kursne razlike				
Ostalo / umanjeње za radni doprinos/		(283)		(283)
Dobit za godinu		1.001	552	1.553
Ukupno priznati prihodi i rashodi za 2008.		718	552	1.270
Stanje 31. decembra 2008.	280.871	8.075	1.603	290.549

a) Osnovni kapital (Akcijski kapital)

Struktura Osnovnog kapitala na dan 31.12.1999. god. bila je

-Privatni kapital 1.565 akcija nominalne vrednosti od 1.000 din. što iznosi 2,03% od ukupnog kapitala, i

-Društveni kapital 75.552 akcija nominalne vrednosti od 1.000 din. što iznosi 97,97% od ukupnog kapitala

Razlika između vrednosti tada upisanog Osnovnog kapitala i vrednosti Osnovnog kapitala na dan 31.12.2008. god. uzrokovana je revalorizacijom Osnovnog kapitala u skladu sa zakonom zaključno sa 2004. god.

Sve emitovane obične akcije su u potpunosti i plaćene. Preferencijalne akcije nisu zastupljene u kapitalu Društva. U proteklom periodu nije bilo trgovine akcijama, pa samim tim ni emisione premije po tom osnovu.

Vrednost Akciskog kapitala iskazana u finansijskim izveštajima nije usaglašena sa iznosom registrovanim kod Agencije za privredne registre.

	Broj akcija (u 000)	Obične akcije	Ukupno
Na dan 31. decembra 2008.	1.565	5.702	5.702

b) Rezerve

Promene na računu rezervi su bile kao što sledi:

	Zakonske rezerve	Statutarne i druge rezerve	Ukupno
Stanje 1. januara 2007.	1.051		1.051
Raspodela dobiti			
Stanje 31. decembra 2007.	1.051		1.051
Raspodela dobiti		552	552
Stanje 31. decembra 2008.	1.051	552	1.603

12. Kapital i rezerve (Nastavak)

b) Neraspoređena dobit

Promene na računu neraspoređene dobiti su bile kao što sledi:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Stanje 1. januara	96.012	87.409
Dobit za godinu		96.012
Prenos u statutarne i ostale rezerve	(552)	
Isplaćene dividende	(1.895)	(1.730)
Ostalo /dobit iz poslovanja/	(91.480)	(84.679)
Izdvajanje u ostali kapital/fond za stambena pitanja/	(1.000)	(1.000)
Neraspoređeni dobitak po završnom računu 2008. god.	8.061	
Stanje 31. decembra	<u>9.146</u>	<u>96.012</u>

13. Dugoročne finansijske obaveze

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Dugoročni krediti u zemlji - lizing	461	628

14. Kratkoročne finansijske obaveze

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Kratkoročni krediti u zemlji	865.000	470.812
Deo dugor.kredita (lizinga) koji dospeva do jedne godine	239	
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	51	92
Ukupno	<u>865.290</u>	<u>470.904</u>

PRIKAZ PO POJEDINAČNIM KRATKOROČNIM KREDITIMA DAT JE U SLEDEĆEM PREGLEDU:

NAZIV BANKE	BROJ I DATUM UGOVORA	KAMATNA STOPA	ROK OTPLATE	IZNOS DUGA - GLAVNICE
AIK BANKA A.D. NIŠ	864376/21.02.08.	1,5 % m	22.09.2008.	40.000.
AIK BANKA A.D. NIŠ	880090/07.03.08.	1,5 % m	01.10.2008.	30.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	884358/13.03.08.	1,5 % m	17.10.2008.	60.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	953713/07.05.08.	1,8 % m	27.11.2008.	70.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	995229/04.06.08.	1,8 % m	18.12.2008.	70.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	1047706/07.08.08.	1,8 % m	29.12.2008.	70.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	1069628/22.07.08.	1,8 % m	15.01.2009.	60.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	1092132/06.08.08.	2,5 % m	30.12.2008.	40.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	1113181/20.08.08.	1,8 % m	30.12.2008.	15.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	1125985/27.08.08.	1,8 % m	28.11.2008.	60.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	1191169/07.10.08.	1,8 % m	31.01.2009.	70.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	1231521/05.11.08.	1,8 % m	16.02.2009.	60.000
AIK BANKA A.D. NIŠ	1304950/05.12.08.	1,8 % m	10.03.2009.	60.000
KOMERCIJALNA BANKA A.D. BG	00-410- 0902715.5/13.10.08.	1,5 % m	15.10.2009.	60.000
HYPO ALPE ADRIA BANK	L 1785/08/14.11.08.	Belibor +3%g	14.11.2009.	60.000
BANKA INTESA	51-420- 0108511.2/25.11.08.	20,45 g	25.11.2009.	40.000
HYPO-ALPE-ADRIA-LEASING	5610852/19.11.07.	9,23 %	31.12.2009.	239
UKUPNO:				865.239

14. Kratkoročne finansijske obaveze (Nastavak)

Od ukupnog iznosa kratkoročnih kredita na dan 31.12.2008. god. 552.814 je obezbeđeno Sporazumom br.00/640 od 11.02.2009. god. Ugovorom o cesiji Grupa ustupa svoja potraživanja od J.P. Putevi Srbije Banci. Izvršenjem uplate od strane J.P.Putevi Srbije Banci, JP Putevi Srbije se razdužuju kod Grupa i na taj način sve strane izvršavaju svoje obaveze po osnovu Ugovora o cesiji. Preostali iznos od 312.186 predstavlja direktnu obavezu Grupe i obezbeđena je ugovornim ovlašćenima i menicama.

Deo od 239 se odnosi na deo dugoročnog kredita odnosno lizinga koji dospeva do jedne godine

15. Obaveze iz poslovanja

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	258	769
Dobavljači u zemlji	69.005	61.054
Dobavljači u inostranstvu	1.099	819
Ukupno	<u>70.362</u>	<u>62.642</u>

16. Ostale kratkoročne obaveze

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Obaveze po osnovu neisplaćenih zarada i naknada, neto	32.581	29.871
Obaveze za porez na zarade i naknada zarada na teret zaposl.	5.515	5.051
Obaveze za doprin.na zarade i nak.zarada na teret poslodavca	8.761	7.947
Obaveze za doprin.na zarade i nak.zarada na teret poslodavca	8.701	8.021
Obaveze prema zaposlenima	1.970	1.104
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	2.273	1.262
Obaveze za učešće u dobiti	85.004	33.230
Ostale obaveze (obustave iz zarada, komore i dr.)	2.393	2.124
Ukupno	147.198	88.610

17. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Obaveze za porez na dodatu vrednost	27.854	17.660
Obaveze za poreze, doprinose na isplate ugovora o delu i naknade članovima upravnog odbora	1.200	954
Obaveze za ostale javne prihode	37	354
Obaveze za porez na dividendu	9.335	3.649
Pasivna vremenska razgraničenja (unapred plaćeni obračunati troškovi)	3.981	1.480
Ukupno	<u>42.407</u>	<u>24.097</u>

18. Odložena poreska sredstva i obaveze

Odložena poreska sredstva i obaveze se „prebijaju“ kada postoji zakonski izvršivo pravo da se „prebiju“ tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odloženi porez na dobit odnosi na istu fiskalnu vlast. „Prebijeni“ iznosi su sledeći:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
<i>Odložena poreska sredstva:</i>		
Stanje na početku godine	839	187
Oporeziva privremena razlika između poreske i račun.osnovice osn.sred. kroz Bilans uspeha	316	652
Stanje na kraju godine	<u>1.155</u>	<u>839</u>

19. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Grupa je izvršila usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.10.2008. god. i ponovo pod 31.12.2008. god. za ona pravna lica sa kojima nismo imali usaglašena salda i značajnijim kupcima. Sa 31.10.2008.god. poslato je 204 obrasca za usaglašavanje potraživanja i obaveza od kojih je 138 odgovorilo (67,65%) . Od ukupno vraćenih obrazaca za usaglašavanje potraživanja i obaveza njih sedmoro se izjasnilo da se ne slažu sa našim stanjem:

Red. Broj	Ime pravnog lica	Mesto	Neusaglašen iznos
1	J.P. PUTEVI SRBIJE	BEOGRAD	1.456
2	ZORKA ALAS KAMEN	NOVI SAD	19
3	PZP VRANJE	VRANJE	17
4	NIS RAFINERIJA NAFTE	PANČEVO	20
5	DIVLJA RIJEKA	SJENICA	18
6	MONTERRA	BEOGRAD	52
7	NISKOGRADNJA	TRSTENIK	14

Grupa nije slala obrasce za usaglašavanje obaveza, ali je odgovorilo na sve dopise dobijene od strane dobavljača i u svim slučajevima potvrđen - usaglašen iznos obaveza .

20. Poslovni prihodi

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	1.124.842	829.927
Ostali poslovni prihodi	2.037	2.137
Ukupno	<u>1.126.879</u>	<u>832.064</u>

21. Ostali poslovni prihodi

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Prihod od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	101	576
Prihodi od zakupnina	1.936	1.462
Ostali poslovni prihodi		99
Ukupno	<u>2.037</u>	<u>2.137</u>

22. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju sve troškove nastale u vezi sa ostvarenim poslovnim prihodima i odnose se na troškove materijala, energije i goriva, troškove zarada i naknada zarada, amortizaciju, proizvodne usluge i nematerijalne troškove. Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda)

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Troškovi materijala	72.864	71.459
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	780.480	686.594
Troškovi amortizacije	30.001	28.440
Ostali poslovni rashodi	135.459	120.417
Ukupno	<u>1.018.804</u>	<u>906.910</u>

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodu su regulisani Pojedinačnim kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Troškovi amortizacije, na dan 31.12.2008.god. iznose RSD 30.001 i odnose se na amortizaciju nematerijalnih ulaganja, u iznosu od RSD 1.454, građevinskih objekata RSD 4.113, opreme RSD 24.217, i amortizacije investicionih nekretnina RSD 217.

23. Ostali poslovni rashodi

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Usluge na izradi učinaka	74.142	60.669
Transportne usluge	5.775	7.216
Usluge održavanja	10.836	12.022
Zakupnine	5.970	5.420
Reklama i propaganda	326	42
Ostale usluge	8.555	4.929
Neproizvodne usluge	7.751	7.843
Reprezentacija	8.555	9.981
Premije osiguranja	4.444	1.921
Troškovi platnog prometa	1.921	1.831
Troškovi članarina	3.301	3.305
Troškovi poreza	1.489	1.520
Ostali nematerijalni troškovi	2.394	3.718
Ukupno	<u>135.459</u>	<u>120.417</u>

24. Finansijski prihodi

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Prihodi kamata	7.465	7.008
Pozitivne kursne razlike	1.927	957
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	7.199	4.445
Ostali finansijski prihodi	1	21
Ukupno	<u>16.592</u>	<u>12.431</u>

Prihod od kamata uključuje iznos od RSD 7.075 koji se odnosi na kamate naplaćene po sudskim rešenjima.

25. Finansijski rashodi

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Rashodi kamata	114.238	82.120
Negativne kursne razlike	938	1.513
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	7.816	5.889
Ukupno	<u>122.992</u>	<u>89.522</u>

26. Ostali prihodi

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Efekat reval. učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica	86	
Dobici od prodaje:		
- nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	149	474
Viškovi	23	
Naplaćena otpisana potraživanja	143	
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	1.534	272
Prihodi od smanjenja obaveza	261	7.091
Ostali nepomenutu prihodi	3.886	5.028
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti:</i>		
- potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	5.828	248.976
Ukupno	<u>11.910</u>	<u>261.841</u>

27. Ostali rashodi

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Gubici od prodaje:		
- nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme		821
Manjkovi		249
Ispravka vrednosti potraživanja		76
Ispravka vrednosti zaliha		
Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		269
Ostalo	3.714	2.934
Umanjenje vrednosti:		
- rashod opreme	290	
- direktan otpis potraživanja	889	2.174
Ukupno	<u>4.893</u>	<u>6.523</u>

28. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	576.184	502.745
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade na teret poslodavca	102.732	89.494
Troškovi naknada po ugovoru o delu	10.508	8.043
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	11.407	12.190
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	10.227	5.836
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	3.313	3.496
Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	2.023	1.460
Ostali lični rashodi i naknade	64.086	63.330
Ukupno	<u>780.480</u>	<u>686.594</u>

29. Porez na dobit

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Tekući porez – poreski rashod perioda	984	8.021
Odloženi poreski prihodi perioda	316	652

Porez na dobit Grupe pre oporezivanja se razlikuje od teorijskog iznosa koji bi nastao primenom prosečne ponderisane poreske stope i bio bi kao što sledi:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Dobit pre oporezivanja	8.692	103.381
Porez obračunat po propisanoj poreskoj stopi – 10%	869	10.338
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	9.087	6.838
Trošak poreza	<u>984</u>	<u>8.021</u>

30. Dividende po akciji

Matično pravno lice nije izvršilo isplatu dividende za 2007. godinu zbog problema oko nedostatka likvidnih finansijskih sredstava. Isti slučaj je sa isplatom dobiti ostvarenom u 2007. godini zaposlenima. Grupi ostaje u obavezi da ovu isplatu izvrši tokom 2009. godine. O isplati dobiti i dividende ostvarene tokom 2008. godine odlučivaće se na Skupštini grupe koja će se održati najdalje do 30.06.2009. godine.

31. Potencijalne obaveze

Grupa je imala potencijalne finansijske obaveze u vezi sa bankarskim i drugim garancijama i po drugim osnovama, koje nastaju u redovnom toku poslovanja. Ne očekuje se da će usled potencijalnih obaveza doći do materijalno značajnih finansijskih obaveza.

32. Poreski rizici

Stručne službe su procenile, na osnovu svog tumačenja poreske regulative, da će biti usvojene sve poreske pozicije Grupe, od strane nadležnih poreskih organa. U skladu sa tim, Grupa nije kreirala rezervisanje za neprijavljene poreze i odgovarajuće kazne i kamate.

33. Transakcije između matičnog i zavisnog pravnog lica

Sledeće transakcije su obavljene pod istim uslovima kao i sa stranama koje nisu povezane.

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Prodaja usluga	593	938
UKUPNO	593	938

Prilikom izrade konsolidovanih finansijskih izveštaja eliminisan je iskazani iznos ulaganja matičnog pravnog lica u zavisno pravno lice. Medjusobna potraživanja i obaveze unutar grupe, medjusobne transakcije unutar grupe, uključujući prihode od prodaje, rashode i dividende, eliminisane su u potpunosti.

U konsolidovanom finansijskom izveštaju bilansu stanja izvršene su sledeće korekcije:

AOP 010 - učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica - eliminisan je iznos od 812 hiljada za tekuću godinu i iznos od 726 hiljada za prethodnu godinu.

AOP 102 - osnovni kapital - eliminisan je iznos od 812 hiljada za tekuću godinu i iznos od 726 hiljada za prethodnu godinu .

AOP 108 - nerasporedjeni dobitak - povećan je za iznos od 86 hiljada za iznos revalorizacionih rezervi koje se vode na K-tu 330 (revalorizacija učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica koje se vodi na K-tu 030).

Ukupni dobitak je umanjen je za iznos od 45 hiljada za tekuću godinu koji se javlja kao efekat kursnih razlika između kursa gubitka zavisnog pravnog lica po finansijskom izveštaju u bilansu stanja i finansijskom izveštaju u bilansa uspeha.

U konsolidovanom finansijskom izveštaju bilansu stanja revalorizacione rezerve sa K-ta 330 ne iskazuju se na AOP-u 105 već na AOP-u 108 nerasporedjeni dobitak.

U konsolidovanom finansijskom izveštaju bilansu uspeha izvršene su sledeće korekcije:

AOP 202 - Prihodi od prodaje - eliminisan je prihod usluga u iznosu od 593 hiljada za tekuću i iznos od 938 hiljada za prethodnu godinu.

AOP 212 - Ostali poslovni rashod - eliminisan je iznos od 593 hiljada za tekuću godinu i iznos od 938 hiljada za prethodnu godinu, a odnosi se na proizvodne usluge.

AOP 217 - Ostali prihodi - uvećan je za 86 hiljada za tekuću godinu i iznos od 293 hiljada za prethodnu godinu, a odnosi se na revalorizaciju učešća matičnog pravnog lica u zavisno pravno lice.

U konsolidovanom finansijskom izveštaju o tokovima gotovine izvršene su sledeće korekcije:

AOP 302 - prodaja i primljeni avansi i AOP 306 - isplate dobavljača i primljeni avansi umanjani su za iznos od 593 hiljada za tekuću godinu i 938 hiljada za prethodnu godinu na ime medjusobnih transakcija odnosno priliva i odliva sredstava sa tekućih računa.

U konsolidovanom finansijskom izveštaju o promenama na kapitalu izvršene su sledeće korekcije:

Osnovni kapital je umanjen za kapital zavisnog pravnog lica u iznosu od 812 hiljada.

34 Devizni kursevi

Zvanični kursevi koji su se koristili za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare bili su sledeći.

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
EUR	88,6010	79,2362
USD	62,9000	53,7267
CHF	59,4040	47,8422

Zvanični kursevi koji su se koristili za preračunavanje finansijskih izveštaja zavisnog pravnog lica iz strane valute u izveštajnu valutu - dinar su sledeći:

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
BAM za pozicije bilansa stanja (na dan kursiranja 31.12.)	45,301	40,5128
BAM za pozicije bilansa uspeha (prosečni kurs u toku obrač. perioda)	41,489	40,9253

35. Događaji nakon datuma bilansa stanja

	<u>Fer vrednost</u>	<u>Knjigovodstveni iznos stečenog entiteta</u>
Potraživanja po osnovu prodaje i druga potraživanja	4.016	4.016

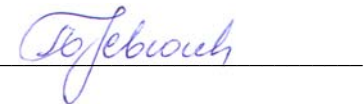
Navedeni iznosi predstavljaju sumu obračunate zatezne kamate sa 31.12.2008. god. i nastalih troškova po presudama u našu korist, a koje su u Institut za puteve a.d. stigle do 25.02.2009. godine

36. Naknade članovima Upravnog odbora Instituta za puteve d.o.o. Bijeljina RS

Spisak neto isplata naknada članovima Upravnog odbora u 2008.g.

u 000			
Red.br.	Ime i prezime	Obračunato u 2008.g.	Isplaćeno u 2008.g.
1.	Zdravko Delević - predsednik	199	133
2.	Živojin Zornić	100	66
3.	Slobodan Joksimović	100	66
	Ukupno:	399	265

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

U Beogradu, 28.04.2009.g.